

SAMMEN OM FAIR IDRÆT

Klare holdninger – konkrete handlinger

Vejledning til beskrivelse af politik og
handlingsplaner i specialforbundene

ADD

ANTI DOPING DANMARK

Anti Doping Danmark
Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
DK-2605 Brøndby
Tlf.: 43 26 25 50
www.antidoping.dk

1. udgave, 2017

Foto: iStock

SAMMMEN OM FAIR IDRÆT

KLARE HOLDNINGER – KONKRETE HANDLINGER VEJLEDNING TIL BESKRIVELSE AF POLITIK OG HANDLINGSPLANER I SPECIALFORBUNDENE

INDLEDNING

Respekt for idrættens regler er en forudsætning for at deltage og konkurrere på fair vilkår.

Regler for antidoping samt matchfixing og anden uetisk adfærd er en del af idrættens regler, og det forebyggende arbejde på disse områder er med til at beskytte den enkelte udøver og værne om idrættens værdier og integritet.

Mange forbund har allerede en række vigtige forebyggende tiltag med et stort informations- og holdningsarbejde. Men kun få forbund har en struktureret og beskrevet indsats. Klare holdninger, der afspejler sig i konkrete handlinger, kan være med til at forankre et højt vidensniveau og en fair idrætskultur, som fortsætter uanset udskiftning i organisationerne, blandt de aktive eller deres støttepersonale.

Forbund er forskellige. Behov og indsatsområder vil derfor også være forskellige fra forbund til forbund. Med denne vejledning ønsker ADD at give specialforbund, som endnu ikke har formuleret en ramme for arbejdet for fair idræt, en hjælpende hånd til, hvilke områder arbejdet kan centrere sig om, og hvordan processen kan tilrettelægges.

Med klare holdninger og konkrete handlinger vil specialforbundene kunne imødekomme både de nationale og internationale krav, der f.eks. er gældende i henhold til WADA kodekset, de Nationale Antidopingregler vedtaget af Anti Doping Danmark og Danmarks Idrætsforbund og lovregulativ VIII om forbud mod manipulation af idrætskonkurrencer (matchfixing) og tilsvarende uetisk adfærd (Matchfixinglovregulativet), vedtaget af DIFs repræsentantskab 2013.

SAMMEN OM FAIR IDRÆT

I vejledningen Sammen om fair idræt finder du skabeloner, som I kan bruge til at strukturere indsatsen for fair idræt i jeres forbund. Arbejdet har til formål at forankre både viden og holdninger.

Brug skabelonerne i dette materiale til at udvikle en plan for fair idræt, dvs. antidoping samt bekæmpelse af matchfixing og anden uetisk adfærd, der passer til jeres forbund. I kan gøre det selv eller i samarbejde med Anti Doping Danmark.

Ønsker I at samarbejde med os om fair idræt, vil et typisk forløb bestå i, at forbundet nedsætter en arbejdsgruppe, der arbejder med at udvikle:

- ✓ en politik om fair idræt
- ✓ en handlingsplan for konkrete indsatser
- ✓ en beredskabsplan der beskriver, hvad I skal gøre, hvis der f.eks. opstår en sag relateret til doping- eller matchfixing eller en anden krisesituation
- ✓ et informationscenter om fair idræt på egne digitale platforme

ADD bistår i processen med at udvikle politikker, handlingsplaner og målrettede konkrete redskaber, facilitere gennemførelse af konkrete indsatser og understøtte forbundets evaluering og forankring af indsatsen.

Vi begynder med et møde, hvor vi sammen gennemgår mulige indsatser og målgrupper og planlægger forløbet. Kig forbi til en snak, ring på tlf. 43 26 25 50 eller skriv på kontakt@antidoping.dk, og kom godt i gang.

UDVIKLING AF POLITIK OM FAIR IDRÆT

En politik om fair idræt er forbundets og hermed også forbundets foreninger/klubber, trænere og udøveres, retningslinjer for emner relateret til idrættens etik og integritet. Den bør være forankret i forbundets bestyrelse, og den bør indeholde rammer og retningslinjer for forbundets forebyggende arbejde.

Det er vigtigt, at forbundet tænker grundigt over, hvad formålet med det forebyggende arbejde er. Det er rammen om de konkrete indsatser, som I iværksætter gennem handlingsplanen, og som er med til at styrke den langsigtede, bæredygtige, fair idrætskultur i forbundet.

Det vil være forskelligt fra forbund til forbund, hvordan politikken bygges op, og om den er integreret i andre politikker. Men der er nogle generelle spørgsmål, som I som forbund bør stille jer selv, når I arbejder med at udvikle en politik for fair idræt.

Konkrete overvejelser når forbundet udvikler politik

- ✓ Hvad er forbundets formål med en politik om fair idræt?
- ✓ Hvordan mener forbundet, at holdningerne til fair idræt skal være i vores organisation?
- ✓ Hvilke målgrupper eller dele af vores organisation skal prioriteres i arbejdet?

Der kan være områder, der er relevante i forhold til alle målgrupper, og nogle områder der er særligt relevante og kræver særlig prioritet i forhold til bestemte målgrupper.

- ✓ Hvordan bliver politikken relevant på både forbunds- og forenings-/klubniveau?

I nogle forbund ønsker bestyrelsen at udvikle politikken, mens andre forbund etablerer en arbejdsgruppe til opgaven. ADD anbefaler, at forbundet tidligt i processen inddrager repræsentanter for de områder, arbejdet vedrører. Tidlig inddragelse i processen sikrer større ejerskab og engagement, når planen skal realiseres.

TRE TRIN TIL AT **UDVIKLE** OG **GENNEMFØRE** EN **HANDLINGSPLAN**

I politikken definerer forbundet målene for det forebyggende arbejde, uanset om det er antidoping eller bekæmpelse af matchfixing og anden uetisk adfærd, prioritering af målgrupper og hvordan forbundet ønsker at nå de forskellige målgrupper. I handlingsplanen definerer forbundet, hvilke konkrete indsatser der skal til for at nå målene, hvordan arbejdet organiseres, hvem der er ansvarlig, og hvilke ressourcer der er tildelt området. Når I udarbejder en handlingsplan, kan I gøre det i tre trin.

TRIN 1:

SKAB OVERBLIK – HVAD GØR VI I DAG?

Første trin handler om at gøre status over den praksis, der i dag er i forbundet.

Hjælpe spørgsmål

- ✓ Hvilke målgrupper og funktioner har vi aktiviteter for?
- ✓ Hvad gør vi for de forskellige målgrupper (f.eks. typer af udøvere, trænere, dommere mv.)?
- ✓ Hvorfor gør vi de indsatser?
- ✓ Hvordan arbejder vi med holdninger til fair idræt i vores organisation?
- ✓ Hvem gør det?
- ✓ Hvornår gør vi det?
- ✓ Hvor mange ressourcer bruger vi på det i dag?
- ✓ Hvad vil vi gerne opnå, med indsatsen?
- ✓ Hvor og hvordan kommunikerer vi vores holdning og indsats?
- ✓ Hvordan virker det, vi gør i dag?
... og hvordan ved vi, om det virker?
- ✓ Hvilke indsatser ønsker vi at videreføre?
... og skal de eventuelt justeres?

Hjælpekema - Trin 1

Målgruppe

.....

Hvad gør vi i dag?

.....

Hvem gør det?

.....

Hvornår gør vi det?

.....

Hvor og hvordan kommunikerer vi

.....

Hvordan virker det?

.....

Skal vi fortsætte?

.....

TRIN 2:

SE FREMAD - HVAD VIL VI GØRE FREMOVER?

Andet trin handler om, hvilken praksis forbundet gerne vil have. I denne fase beslutter I, hvilke målgrupper og aktiviteter I vil prioritere.

I denne fase er det vigtigt, at I definerer, hvad I gerne vil opnå med jeres indsats, og hvilke konkrete handlinger og ressourcer der skal til for at nå jeres mål?

Som forbund kender I bedst selv jeres målgrupper og behov. I ved også, hvordan I bedst gør forskellige aktiviteter vedkommende for jeres udøvere, trænere, ledere, frivillige osv.

Hjælpe spørgsmål

- ✓ Hvilke målgrupper vil vi gerne have aktiviteter for?
- ✓ Hvad vil vi gerne gøre for den enkelte målgruppe?
- ✓ Er vores medlemmer informeret tilstrækkeligt om reglerne?
- ✓ Er der behov for uddannelse og ny praksis for at sikre, at information når ud til målgrupperne?
- ✓ Er der særlige indsatser der er relevante for vores idræt og den måde vi er organiseret på?
- ✓ Har vores forbund en risikoprofil på et særligt område, som vi bør fokusere på?
- ✓ Hvad vil vi gerne opnå med den enkelte indsats?
- ✓ Hvilke konkrete indsatser skal der til, for at vi kan opnå vores mål?
- ✓ Hvordan kommunikerer vi forbundets holdninger og indsatser?
- ✓ Hvem er ansvarlig for at gennemføre den enkelte indsats?
- ✓ Hvilke andre ressourcer kan der være behov for (fx økonomi)?
- ✓ Hvad er målet, og hvilken tidshorisont er der på den enkelte indsats?
- ✓ Hvad evaluerer vi den enkelte indsats på?
- ✓ Hvordan vurderer vi effekten af indsatserne
- ✓ Hvornår vil vi evaluere på effekterne af indsatsen?

Husk at en handlingsplan gerne må være ambitiøs, men den skal også være realistisk og mulig at gennemføre.

Hjælpekema - Trin 2

Målgruppe

Hvad vil vi gerne gøre?

Hvad vil vi gerne opnå?

Hvordan vil vi gøre det?

Hvor og hvordan kommunikerer vi

Hvem skal gøre det?

Hvornår vil vi gøre det?

Hvornår er vi i mål

Hvad evaluerer vi på?

- Hvornår?

TRIN 3:

GØR VI DET, VI VIL?

Tredje trin handler om at følge aktiviteterne. I denne fase er det vigtigt, at I tager stilling til, hvorfor nogle aktiviteter eventuelt justeres eller ikke gennemføres.

Som forbund ved I, hvornår I bedst følger op på de enkelte indsats i forløbet.

- ✓ Følger vi planen?
- ✓ Er der behov for at justere planen undervejs i forløbet?
- ✓ Hvornår justerer vi planen?
- ✓ Hvordan påvirker ændringerne den oprindelige plan?
... vil vi opnå noget andet, end vi oprindeligt planlagde?
... er der nye ansvarlige for indsatsen?
... hvordan sikrer vi, at alle involverede kender til justeringerne?
- ✓ Hvordan kommunikerer vi justeringerne af planen?
- ✓ Har vi opstillet nye mål for planen, og hvordan når vi vores mål? Hvornår vil vi evaluere på den samlede plan?

Hjælpekema - Trin 3

Målgruppe

.....

Indsats

.....

Får vi gjort det vi gerne vil, eller skal vi justere planen?

.....

Hvornår justerer vi planen

.....

Hvordan påvirker ændringerne den oprindelige plan?

.....

Hvordan kommunikerer vi justeringerne af planen?

.....

Hvornår er vi i mål?

.....

Hvad evaluerer vi på?

.....

- Hvornår?

.....

NÅR KRISEN OPSTÅR

UDVIKLING AF BEREDSKABSPLAN

En beredskabsplan beskriver, hvad forbundet gør i en krisesituation, som opstår ved f.eks. overtrædelse af antidopingreglerne eller brud på matchfixingbestemmelserne.

Kriser kan have forskellig karakter, men det er altid en potentielt krævende situation for et forbund. Derfor anbefaler ADD, at alle forbund enten udvikler en beredskabsplan eller supplerer en eksisterende generel beredskabsplan i forhold til hvordan forbundet håndterer eventuelle kritiske sager indenfor antidoping samt matchfixing og anden uetisk adfærd.

Konkrete overvejelser ved udvikling af beredskabsplan

- ✓ Planen skal give et overblik over de opgaver, der skal handles på, og hvem der skal udføre dem.
- ✓ Planen skal være overskuelig og angive konkrete beskrivelser af, hvordan konkrete opgaver udføres.
- ✓ Planen skal være realistisk, og der bør tages højde for aktuelle forhold som f.eks. ressourcer i forbundet.
- ✓ Planen skal være tilgængelig for hele organisationen, så alle ved, hvem der gør hvad.

PROCES VED UDVIKLING AF BEREDSKABSPLAN

DEN UDLØSENDE FAKTOR

Overvej hvilke scenarier der vil udløse brug af beredskabsplanen i dit forbund.

Eksempler inden for området fair idræt

- ✓ Bevidst snyd som f.eks. en positiv dopingprøve eller aftalt spil
- ✓ Rygter eller mistanke om snyd
- ✓ Utilsigtet snyd som f.eks. utilsigtet indtag af forbudte stoffer gennem forurenede kosttilskud
- ✓ Sløseri som f.eks. en udøver, der ikke har dispensation til at bruge medicin, der indeholder stoffer på Dopinglisten
- ✓ En udøver overholder ikke sine whereaboutsforpligtelser

Kræver forskellige typer af sager forskellig håndtering af forskellige personer?

Beredskabsledelse

- ✓ Hvem er tovholder i forbundet?
- ✓ Hvem skal involveres i beredskabsplanen – internt og eksternt?
- ✓ Skab overblik over de enkelte opgaver, der skal handles på, og hvem der udfører dem.

Skab overblik over fakta

- ✓ Hvem kan give os viden om fakta (f.eks. Anti Doping Danmark, DIF, det internationale specialforbund, udøveren eller andre?)

Kommunikation

- ✓ Hvornår udtaler vi os?
- ✓ Hvem udtaler sig?
- ✓ Hvem udtaler vi os til? (indadtil i forbundet og udadtil til medier)
- ✓ Hvad udtaler vi os om?
- ✓ Hvordan kommunikerer vi i samarbejde med ADD eller andre parter der er involveret i sagen?

Er ADD involveret i sagen, står ADD altid til rådighed for samarbejde i forbindelse med en krisesituation, da koordinering og vidensdeling er medvirkende til at sikre en god krisehåndtering.

Udøver og støttepersonale

- ✓ Hvem tager/holder dialogen med udøveren, støttepersonen eller andre nøglepersoner?
- ✓ Hvilket forhold skal forbundet have til udøveren? I mange situationer vil forbund stå i en dobbeltrolle. F.eks. kan en overtrædelse af reglerne betyde at et forbund tager afstand fra en udøvers handlinger. Men forbundet repræsenterer også udøveren, der måske har brug for hjælp og ikke mindst information om sagen?
- ✓ Har udøveren eller støttepersonen brug for støtte eller hjælp?
- ✓ Hvilken rådgivning tilbyder forbundet, og kan der eventuelt udarbejdes en plan for tilbagevenden til idrætten såfremt det ønskes af såvel udøver eller støttepersonale som forbund

Klub

- ✓ Skal klubben informeres?
- ✓ Hvem skal informere klubben, og hvornår i forløbet skal disse orienteres?
- ✓ Hvad er vigtigt i dialogen med klubben?
- ✓ Er der behov for tiltag eller sanktion over for klubben?

VÆRKTØJ OG BISTAND FRA ANTI DOPING DANMARK

ANTI DOPING DANMARK HAR UDVIKLET EN RÆKKE VÆRKTØJER TIL INFORMATION OG UDDANNELSE INDEN FOR ANTIDOPINGOMRÅDET, SOM KAN BENYTTES AF ALLE FORBUND

Ren Vinder – er et gratis online antidopingkursus for udøvere og støttepersonale, som kan give et grundlæggende kendskab til antidopingområdet. Programmet består af syv korte moduler som hver varer 3-4 minutter. Efter at have gennemført modulerne modtager man et diplom på e-mail. Se mere på www.renvinder.dk

Målrettet informationsmateriale – Anti Doping Danmark kan være behjælpelige med at udforme målrettet informationsmateriale til jeres idræt. Anti Doping Danmark kan sammen med jer udvikle indholdet til en folder, plakat eller digitale elementer til jeres hjemmeside. Forbundet står selv for eventuelle omkostninger til grafisk arbejde og tryk.

Informationscenter – Som supplement til det materiale, forbundet eventuelt udvikler, tilbyder Anti Doping Danmark en række informationsmateriale og hjælpeværktøjer til udøvere og støttepersonale. Det gælder bl.a. app'en Antidoping, hvor man kan tjekke sin medicin, eller Udøverguiden der er en vejledning, som skal gøre det lettere at forstå antidopingreglerne.

Ved at samle information om redskaberne i et informationscenter f.eks. på jeres digitale platforme, er der større sandsynlighed for at udøvere og støttepersonale opnår det højeste mulige vidensniveau på de mest kritiske områder inden for antidoping og bekæmpelse af matchfixing.

Anti Doping Danmark ser meget gerne på muligheder for andre tiltag i samarbejde med jer.

HVAD HAR ANDRE FORBUND GJORT?

Nogle forbund:

- ✓ stiller krav om, at alle ungdomslandshold skal gennemføre e-læringsprogrammet Ren Vinder.
- ✓ stiller krav om, at alle ungdomshold modtager og gennemgår Udøverguiden én gang årligt sammen med holdets træner eller andet relevant støttepersonale.
- ✓ stiller krav om, at alle klubber skal udvikle og offentliggøre en antidopingpolitik.
- ✓ har etableret et informationscenter på forbundets digitale platforme, som gør det lettere for udøvere og støttepersonale at orientere sig i redskaber og informationer om fair idræt.
- ✓ benytter idrættens egne profiler som ambassadører for fair idræt
- ✓ gennemfører forenings-/klubbesøg med fokus på fair idræt. Besøgene har fokus på fair idræt, og der kan gøres brug af konkrete caseeksempler.
- ✓ inddrager både antidoping og bekæmpelse af matchfixing i deres træneruddannelse
- ✓ skræddersyr deres information til alle foreninger/klubber eller bestemte målgrupper.
- ✓ benytter informationsmateriale fra deres internationale specialforbund til bestemte målgrupper.
- ✓ benytter nyhedsbreve og anden medlemskommunikation til løbende at stille skarpt på forskellige emner inden for fair idræt.

ANTI DOPING DANMARK
Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
2605 Brøndby

Tel. +45 4326 2550
Fax +45 4326 2546
kontakt@antidoping.dk
www.antidoping.dk